Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe – kolejne ustalenia po spotkaniu zespołu zadaniowego

2024-06-19

W Krakowie od kilku lat przygotowywane i realizowane są inwestycje mające zapewnić bezpieczeństwo przeciwpowodziowe mieszkańców. Dotyczy to różnych części miasta narażonych na podtopienia w związku z nawalnymi deszczami. Przykładami takich inwestycji są m.in. grodzice, podnoszące zagrożone odcinki wałów przeciwpowodziowych, budowa zbiorników retencyjnych czy przepompowni. Wypracowaniem rozwiązań dla Bieżanowa zajmuje się specjalny zespół zadaniowy, a ostatnie jego spotkanie, zorganizowane 6 czerwca, zaowocowało kolejnymi ważnymi decyzjami.

Bieżanów: specjalne łapacze przy przepuście kolejowym i oczyszczanie rzeki Drwini

6 czerwca odbyło się spotkanie zespołu zajmującego się bezpieczeństwem przeciwpowodziowym w rejonie Bieżanowa. Powstał on z inicjatywy władz Krakowa i ma w szerokim gronie – wspólnie z Wodami Polskimi, Polskimi Liniami Kolejowymi SA, radnymi oraz mieszkańcami – pomóc w wypracowywaniu rozwiązań zwiększających skuteczność zarządzania ryzykiem powodziowym w tej części miasta. Chodzi zarówno o działania doraźne, możliwe do wprowadzenia w krótkim terminie, jak i o przedyskutowanie z ekspertami wariantów działań o charakterze inwestycyjnym, wymagających dłuższej perspektywy czasowej i dużych nakładów finansowych.

Reprezentowane na spotkaniu Polskie Linie Kolejowe SA, w których gestii znajduje się przepust kolejowy w rejonie ulicy Udzieli, zadeklarowały, że w najbliższych dniach dodatkowo poprawią drożność tego elementu. Poinformował o tym Włodzimierz Zembol, dyrektor Zakładu Linii Kolejowych w Krakowie. – Przepust i kratownice funkcjonują bardzo dobrze, ale doświadczenia ostatnich dni pokazały, że trawy i zarośla, które płyną razem z dużą wodą, mogą gromadzić się na kratach i powodować zatory. Aby takie ryzyko wyeliminować, podjęliśmy decyzję o zainstalowaniu, mówiąc potocznie, łapaczy, które już kilkanaście metrów przed wlotem do przepustu będą przechwytywać te zanieczyszczenia – podkreślił. Dodał, że te nowe elementy pojawią się z dwóch stron: przed wlotem oraz przed wypustem.

Drugim działaniem, które zostanie podjęte w najbliższej perspektywie, będzie koszenie dna oraz oczyszczanie rzeki Drwini. – Wykaszanie wałów rzeki, zabieranie tej trawy, a także koszenie dna, które zarasta wysokimi porostami i hamuje przepływ wody – tego typu bieżąca obsługa cieku wodnego jest konieczna – podkreślił Wojciech Kozak, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Wody Polskie). Ponieważ niezbędne jest do tego uzyskanie decyzji środowiskowej, Wody Polskie zadeklarowały, że podejmą odpowiednie starania w porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska.

Opracowanie projektowe realizacji zbiornika retencyjnego przy ul. Udzieli

Prace projektowe przy budowie nowego zbiornika retencyjnego są kolejnym krokiem w kierunku poprawy bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców Bieżanowa. Zbiornik powstanie na czterech

gminnych działkach o powierzchni ok. 60 arów. Jego sugerowana pojemność wyniesie 4,3 tys. m sześc. wody.

Budowa pozwoli na przechwycenie nadmiaru wód w okresie nasilonych opadów i zmagazynowanie ich na czas suszy. Wykonawca wystąpił o możliwość wykorzystania nagromadzonej w zbiorniku wody deszczowej do firmy Telpod, zarządcy sąsiadujących ze zbiornikiem ogródków działkowych. W ten sposób zebrana deszczówka mogłaby posłużyć do nawadniania działek. Wykonawca prowadzi również badania gruntu, aby wskazać optymalny wariant osadzenia zbiornika na gminnej działce. Prace nad projektem budowlanym, wartym 312 tys. zł, są w trakcie. Następnym krokiem będzie zarezerwowanie środków i wyłonienie wykonawcy, który zrealizuje oczekiwaną inwestycję.

Równolegle prowadzone są rozmowy z przedstawicielami PKP PLK, w celu udrożnienia w przyszłości przepustu pod torami kolejowymi na całej długości między ul. Udzieli a rejonem ul. Kosiarzy. Obie inwestycje - mimo że skomplikowane - powinny zapewnić pełne bezpieczeństwo tej części Bieżanowa i Prokocimia.

Grodzice na wałach Serafy w Bieżanowie i Złocieniu

Dzięki montażowi w 2023 r. grodzic powodziowych na odcinku 2 km wzdłuż Serafy, podwyższono wały rzeki na terenie Bieżanowa. Odpowiedzialne za gospodarowanie wodami na terenie kraju Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zrealizowało to zadanie dzięki środkom przekazanym przez miasto w kwocie 10 milionów złotych.

Podwyższenie wałów przeciwpowodziowych razem z realizowanymi przez Wody Polskie czterema suchymi zbiornikami retencyjnymi na Malinówce i Serafie, pozwolą na skuteczne zabezpieczenie przeciwpowodziowe mieszkańców Bieżanowa i Złocienia.

Wysokość obwałowania z grodzic wynosi od 50 cm do 1 m. Nowa infrastruktura ma przyczynić się do osiągnięcia odpowiednich parametrów hydraulicznych koryta rzeki oraz poprawi bezpieczeństwo spływu wód wezbraniowych.

Przygotowanie realizacji zbiornika retencyjnego na os. Kabel

Klimat-Energia-Gospodarka Wodna ogłosiła przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej budowy zbiornika retencyjnego, o objętości ok. 4,5 tys. m sześc. wraz z przepompownią, przy ul. Prokocimskiej. To jedna z największych tego typu inwestycji w mieście, która pozwoli na sprawne odprowadzanie i retencjonowanie wód deszczowych z pobliskich osiedli.

W identyfikacji obszarów zagrożonych wodami opadowymi w tej części miasta pomogło opracowane w 2021 r. modelowanie hydrodynamiczne. Sprawdzono wówczas częstotliwość wylewów, lokalnych podtopień, a także zweryfikowano średnice kanałów i wielkości urządzeń w systemie kanalizacyjnym.

Ogłoszone postępowanie wpisuje się w drugi etap prac w zlewni Kabel. Obecnie w fazę realizacji wszedł pierwszy etap prac, czyli przebudowa kolektorów przed przepustem pod torami kolejowymi. Działanie w bezpośrednim sąsiedztwie ul. Prokocimskiej ma na celu rozdzielenie strug wód opadowych, które płyną w czasie deszczów nawalnych od strony osiedli Kabel, Na Kozłówce i od ul.

Malborskiej. Taki rozdział i tym samym zmniejszenie obciążenia kolektora deszczówką, znacząco poprawi bezpieczeństwo powodziowe mieszkańców. W drugim etapie zaprojektowany zostanie zbiornik retencyjny wraz z układem pompowym, który wcześniej rozdzielone strugi przechwyci, zmagazynuje, a następnie odprowadzi do znajdującej się w odległości około kilometra Drwinki.

Oferty w przetargu na II etap inwestycji można było składać do 11 czerwca. Po rozstrzygnięciu postępowania, wykonawca będzie miał 16 miesięcy na opracowanie projektu zbiornika i przepompowni.

Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla mieszkańców Bieżanowa to jeden z priorytetów w działalności jednostki KEGW. Realizacja pierwszego etapu inwestycji potrwa do końca tego roku, prace projektowe drugiego etapu powinny zakończyć się na początku 2025 r.

W Bodzowie powstanie przepompownia na wysokie stany Wisły

Kolejną ważną i oczekiwaną przez mieszkańców rejonu ul. Widłakowej jest realizacja przepompowni. Obecnie miasto szuka firmy, która opracuje projekt budowlany inwestycji przeciwpowodziowej w Bodzowie.

Pobliskie osiedla leżące na południowym brzegu Wisły zamieszkuje kilka tysięcy mieszkańców. W sytuacji powodziowej w tym miejscu, gdy śluzy wałowe samoistnie zamykają się pod wpływem fali powodziowej, to właśnie osiedla po drugiej stronie wału są zagrożone podtopieniami. Tereny te pod wpływem długotrwałych opadów deszczu wypełniają się wodą jak basen, posesje są podtapiane. Wówczas praca pompowni staje się nieoceniona, nowa instalacja pozwoli na bezpieczne i stabilne przerzuty wód deszczowych z terenu zawala do koryta głównej rzeki. Obiekty będą sterowane automatycznie.

Przepompownie na wysokie stany rzek to inwestycje strategiczne, ujęte w „Koncepcjach odwodnienia miasta Krakowa”. Wartość wszystkich działań przeciwpowodziowych dla Krakowa to ponad miliard złotych.

Zbiorniki retencyjne przy ul. Burzowej i Folwarcznej

Zamiast tradycyjnych betonowych umocnień przy ulicy Burzowej postawiono na wykorzystanie tzw. geokraty. W ramach inwestycji przy zbiorniku powstanie kolejny krakowski ogród deszczowy.

Zbiorniki i kanał retencyjny wzdłuż tej ulicy to urządzenia pozwalające na zmagazynowanie określonej ilości wody i odciążenie miejskiej kanalizacji deszczowej poprzez zatrzymywanie przez jak najdłuższy czas wód opadowych.

Prace przygotowawcze wraz z niezbędnymi pozwoleniami trwały blisko dwa lata. Skuteczne gospodarowanie wodami opadowymi oraz zmniejszenie ryzyka powodziowego na tym obszarze będzie możliwe dzięki budowie małego zbiornika przy ul. Burzowej, o powierzchni retencyjnej 330 m sześc., trwającej budowie dużego zbiornika o powierzchni 2608 m kw., przebudowie istniejącego koryta rowu, o długości całkowitej 406 m, m.in. na częściowo zamknięty 250-metrowy kanał retencyjny oraz na budowie nowego zbiornika przy ul. Folwarcznej o powierzchni 1290 m kw. Łącznie będzie to ponad 4,5

tys. m kw. powierzchni retencyjnej.

Działania poprawiające bezpieczeństwo powodziowe na Prądniku Czerwonym

W ramach zadania realizacji Krakowskiego Szybkiego Tramwaju IV, między ul. Meissnera a Mistrzejowicami, przebudowie ulegnie około 400-metrowy odcinek kanału potoku Sudół Dominikański, przebiegający pod ul. Młyńską. Dotychczasowy przekrój kanału, 2,49 x 2,2 m, zostanie powiększony do 3 x 2,25 m, co poprawi sytuację przeciwpowodziową tego rejonu.

Realizowany w terenie projekt zakłada wyburzenie istniejącego fragmentu cieku Sudołu Dominikańskiego na odcinku od skrzyżowania ul. Młyńskiej z ul. Macieja Miechowity do połączenia z kanałem biegnącym od ronda Młyńskiego do rzeki Prądnik. W śladzie starego segmentu wybudowany zostanie tunel tramwajowy, a woda zostanie poprowadzona pod zachodnią jezdnią ul. Młyńskiej, równolegle do likwidowanej trasy. Długość przebudowywanego kanału wyniesie 388,6 m, a wraz z komorami – ok. 400 m.

Przy okazji, w ramach prac przedprojektowych realizowanych na potrzeby budowy KST IV, opracowana została koncepcja tzw. kanału ulgi dla przeprowadzenia wód powodziowych potoku, który będzie dodatkowym korytem potoku. Jego przebieg wyznaczony został od rejonu ul. Majora i Dobrego Pasterza do Białuchy, w rejonie ul. Gdańskiej i Czerwonego Prądnika.